Συνδέοντας ψηφιακούς και φυσικούς χώρους

Land Art και eTwinning

Χανδρινού Θεοδώρα
Εκπαιδευτικός ΠΕ08

Δημογέροντα Αντωνία
Εκπ/κός ΠΕ86- Διευθύντρια ΣΔΕ

Σουβατζόγλου Βασίλειος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ86

Land Art: Τύποι και τεχνικές

- **Earthworks (Εργα Γης)**: Γλυπτά μεγάλης κλίμακας που σκαλίστηκαν, συσσωρεύτηκαν ή κατασκευάστηκαν απευθείας στο έδαφος με τη χρήση χώματος, βράχων, λάσπης και άμμου
- **Εφήμερη/Προσωρινή Τέχνη**: Φυσικά γλυπτά βραχείας διάρκειας, φτιαγμένα από φύλλα, κλαδιά, πάγο ή πέτρες
- **Γεωγλυφικά**: Μεγάλα σχέδια, μοτίβα ή εικονιστικές μορφές που χαράσσονται ή κατασκευάζονται στη φυσική επιφάνεια της γης ή στο έδαφος της ερήμου
- **Παρεμβάσεις** που τροποποιούν, πλαισιώνουν ή αλληλεπιδρούν με μια συγκεκριμένη γεωγραφική τοποθεσία, όπως το έργο Sun Tunnels της Nancy Holt.
- **Land Art σε εσωτερικούς χώρους** -Τεκμηριωμένη Land Art: Χάρτες, φωτογραφίες, βίντεο ή υλικά που εκτίθενται σε γκαλερί

Η Land Art στη μαθησιακή πράξη.

βιωματική φύση

συνδέεται στενά με την παιδαγωγική του τόπου

Η παιδαγωγική αξία του εφήμερου

Οι μαθητές αντιλαμβάνονται ότι η καλλιτεχνική αξία δεν ταυτίζεται υποχρεωτικά με τη μονιμότητα ή την κατοχή ενός αντικειμένου

Μαθαίνουν να αποδέχονται τη μεταβολή και να παρατηρούν τις διαδικασίες του φυσικού κόσμου

η προσωρινότητα ή και τα φθαρτά υλικά είναι αποδεκτά στοιχεία της σύγχρονης τέχνης στον 21ο αιώνα

Η LAND ART ΩΣ ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ, ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

Ατομική Land Art

Η ατομική δημιουργία έργων Land Art προσφέρει στον μαθητή έναν χώρο προσωπικής έκφρασης και αυτενέργειας

Συλλογική Land Art

Η εκπαιδευτική δυναμική της Land Art γίνεται ακόμη ισχυρότερη όταν η δημιουργία μετατρέπεται σε συλλογική διαδικασία

Διαθεματικότητα και Land Art

Η Land Art προσφέρεται ιδιαίτερα για διαθεματικές εφαρμογές.

LAND ART ΚΑΙ ETWINNING ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η Land Art, όπως πολλές μορφές τέχνης, έχει την ικανότητα να υπερβαίνει τη γλώσσα και να προσφέρει εναλλακτικούς κώδικες διάδρασης

Η διαδικασία αυτή ανταποκρίνεται στη λογική του eTwinning, καθώς συνδυάζει project-based learning, διεθνή συνεργασία, ψηφιακή αλληλεπίδραση και μαθητοκεντρικές outdoor ή indoor δραστηριότητες.

Δημιουργείται ένα ενδιαφέρον παιδαγωγικό σχήμα με στάδια: το τοπικό περιβάλλον, το φυσικό υλικό, την καλλιτεχνική δημιουργία, την ψηφιακή τεκμηρίωση, την επικοινωνία και τέλος τη διαδραστική συνδημιουργία

είναι σημαντικό η εκπαιδευτική Land Art να λειτουργεί με μια ηθική ελάχιστης παρέμβασης: αξιοποίηση κυρίως πεσμένων ή ήδη διαθέσιμων φυσικών υλικών, σεβασμός στους ζωντανούς οργανισμούς και στο οικοσύστημα και αποφυγή μη αναστρέψιμων παρεμβάσεων. Έτσι, το ίδιο το μέσο δημιουργίας γίνεται μάθημα περιβαλλοντικής υπευθυνότητας.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ LAND ART

Περίπτωση 1

<u>συλλογική δημιουργία</u>
Οι συμμετέχοντες αξιοποιούν στοιχεία του άμεσου περιβάλλοντος, πέτρες, χώμα, χόρτα, κλαδιά και άλλα φυτικά υλικά, προκειμένου να συγκροτήσουν μια εφήμερη σύνθεση απευθείας πάνω στο έδαφος. Η διαδικασία προϋποθέτει παρατήρηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των φυσικών υλικών, επιλογή, ταξινόμηση, συνδυασμό και χωρική οργάνωσή τους.

Η παρουσία των χεριών των συμμετεχόντων περιμετρικά του έργου ενισχύει οπτικά την έννοια της συλλογικότητας και μετατρέπει τη φωτογραφική τεκμηρίωση σε αποτύπωση όχι μόνο του τελικού αποτελέσματος αλλά και της κοινής δημιουργικής εμπειρίας.

Παράλληλα, ο εφήμερος χαρακτήρας της σύνθεσης αναδεικνύει τη μεταβολή, τη φθορά και την προσωρινότητα ως συστατικά στοιχεία της καλλιτεχνικής και μαθησιακής διαδικασίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ LAND ART

Περίπτωση 2

<u>ατομική δημιουργία</u>

Το σώμα της μορφής συγκροτείται με τη συσσώρευση πετρών διαφορετικού μεγέθους, σχήματος και χρωματικής απόχρωσης, οι οποίες οργανώνονται απευθείας πάνω στο φυσικό έδαφος. Στο επάνω τμήμα, φύλλα, βλαστοί και άνθη διαφορετικού χρώματος αναπτύσσονται κατακόρυφα και διαγώνια, δημιουργώντας ένα έντονο φυτικό σύνολο. Η αντίθεση ανάμεσα στη σκληρότητα και το βάρος της πέτρας και στην ευαισθησία και παροδικότητα των φυτικών στοιχείων προσδίδει στο έργο ιδιαίτερο αισθητικό ενδιαφέρον.
Η δημιουργία προϋποθέτει προσεκτική παρατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, επιλογή υλικών με βάση το σχήμα, την υφή και το χρώμα τους και προσωπικές αποφάσεις ως προς τη διάταξη και τη σύνθεση.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ LAND ART

Περίπτωση 3

ατομικό έργο
Η φυσική μορφολογία των υλικών δεν αλλοιώθηκε, αλλά αξιοποιήθηκε δημιουργικά ανάλογα με το σχήμα, το χρώμα, την υφή και τις μορφολογικές δυνατότητες κάθε στοιχείου. Ένα ξύλο οριοθετεί το χώρο, υπονοώντας τη θάλασσα στην οποία πλέει το πλοίο. Η σύνθεση αναπτύχθηκε απευθείας επάνω στο φυσικό έδαφος, το οποίο συμμετέχει ενεργά στο αισθητικό αποτέλεσμα και συνδέει το έργο με τον συγκεκριμένο τόπο δημιουργίας του.

Η δραστηριότητα αναδεικνύει την παρατήρηση, την επιλογή, την αυτενέργεια και τη δημιουργική επίλυση προβλημάτων που χαρακτηρίζουν την ατομική Land Art. Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η μετέπειτα φωτογραφική καταγραφή και αξιοποίηση του έργου ως λογοτύπου στο έργο etwinning, καθώς η εφήμερη φυσική δημιουργία αποκτά έτσι μια δεύτερη, ψηφιακή και επικοινωνιακή υπόσταση.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ LAND ART

Περίπτωση 4

<u>συλλογική δημιουργία</u>

οι μαθητές οργανώνουν τη σύνθεση απευθείας πάνω στο έδαφος,

οι αρχικές γραμμές αποκτούν υλική υπόσταση: μικρές πέτρες τοποθετούνται διαδοχικά για τη διαμόρφωση των περιγραμμάτων, ενώ πράσινα φυτικά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως επιφάνεια, χρώμα και υφή.

Η παράλληλη δράση πολλών μαθητών αναδεικνύει τη συλλογική διάσταση της κατασκευής.

Η συγκεκριμένη δράση καθιστά εμφανή τη μετάβαση από την παρατήρηση του φυσικού χώρου στη σχεδιαστική σύλληψη, από την επιλογή των υλικών στη συλλογική σύνθεση και, τελικά, στη δημιουργία ενός εφήμερου έργου.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ LAND ART

Περίπτωση 5

Κοινό χαρακτηριστικό των έργων είναι ότι τα φυσικά υλικά διατηρούν τη φυσική τους μορφή και αξιοποιούνται δημιουργικά ανάλογα με το σχήμα, το χρώμα και την υφή τους. Η διαδικασία αυτή συνδέεται με την προσεκτική παρατήρηση του τόπου και την επιλογή, ταξινόμηση και σύνθεση των υλικών, όπως αναπτύσσεται στο θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας. Παράλληλα, τα έργα είναι εφήμερα, καθώς δεν προορίζονται για μόνιμη διατήρηση, γεγονός που καθιστά τη φωτογραφική καταγραφή ουσιαστικό μέσο τεκμηρίωσης και μεταφοράς τους από τον φυσικό στον ψηφιακό χώρο.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ LAND ART

Περίπτωση 6

Στη συγκεκριμένη δραστηριότητα indoor Land Art οι μαθητές δημιούργησαν ατομικές συνθέσεις με φύλλα, κλαδιά και άλλα φυτικά στοιχεία, αξιοποιώντας την επανάληψη, τη συμμετρία, την κυκλική διάταξη και τις διαφορετικές υφές των φυσικών υλικών. Μετά την ολοκλήρωση των έργων ακολούθησε φωτογραφική καταγραφή και ψηφιακή επεξεργασία στο Photoshop με την εφαρμογή φίλτρου. Με τον τρόπο αυτό, η φυσική δημιουργία αποτέλεσε το πρώτο στάδιο μιας διευρυμένης καλλιτεχνικής διαδικασίας, η οποία συνεχίστηκε στον ψηφιακό χώρο. Η φωτογραφία έπαψε να λειτουργεί αποκλειστικά ως τεκμήριο και μετατράπηκε σε νέο εικαστικό υλικό, αναδεικνύοντας διαφορετικά τις γραμμές, τις υφές και τις χρωματικές σχέσεις της αρχικής σύνθεσης.
Η δραστηριότητα συνδέει έτσι την ατομική καλλιτεχνική έκφραση, την παρατήρηση του φυσικού υλικού και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εικόνας, δημιουργώντας μια σαφή γέφυρα ανάμεσα στον φυσικό και τον ψηφιακό χώρο. Αντίστοιχα έργα από κλαδιά

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αξιοποίηση της Land Art στην εκπαιδευτική πράξη αναδεικνύεται ως μια ιδιαίτερα γόνιμη προσέγγιση, καθώς συνδέει την καλλιτεχνική δημιουργία με τη βιωματική μάθηση, την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και την ενεργό σχέση των μαθητών με τον τόπο. Η άμεση επαφή με φυσικά υλικά, η παρατήρηση, η επιλογή, η ταξινόμηση και η σύνθεσή τους καλλιεργούν την αυτενέργεια, τη φαντασία, τη δημιουργική επίλυση προβλημάτων και την αισθητική αντίληψη.

Οι ατομικές δημιουργίες ενισχύουν την προσωπική έκφραση και τη λήψη αποφάσεων, ενώ οι συλλογικές δράσεις υποστηρίζουν τη συνεργασία, τη διαπραγμάτευση, την κατανομή ρόλων και τη συνδιαμόρφωση ενός κοινού αποτελέσματος. Παράλληλα, ο εφήμερος χαρακτήρας των έργων μετατοπίζει το ενδιαφέρον από τη μονιμότητα του προϊόντος προς τη διαδικασία της δημιουργίας και τη σχέση του έργου με τον χρόνο και το φυσικό περιβάλλον.

Ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία προσφέρει η σύνδεση της Land Art με τα ψηφιακά μέσα και το eTwinning. Η φωτογράφιση, η ψηφιακή επεξεργασία και η διαδικτυακή παρουσίαση μεταφέρουν το εφήμερο έργο από τον φυσικό στον ψηφιακό χώρο, επιτρέποντας την επικοινωνία, την ανταλλαγή και τη συνδημιουργία μεταξύ μαθητών διαφορετικών τόπων. Έτσι, μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα ανάμεσα στη φύση, την τέχνη, τη συνεργασία και την ψηφιακή εκπαίδευση, μετατρέποντας μια τοπική εμπειρία σε κοινή και διαπολιτισμική μαθησιακή διαδικασία.

Συνολικά, η αξία της δεν περιορίζεται στο τελικό αισθητικό αποτέλεσμα, αλλά εντοπίζεται κυρίως στη διαδικασία: στην παρατήρηση πριν από τη δημιουργία, στην υπεύθυνη επιλογή πριν από την παρέμβαση, στη συνεργασία πριν από την τελική μορφή και στη δυνατότητα των μαθητών να συνομιλούν δημιουργικά και υπεύθυνα με το περιβάλλον τους.

ΤΕΛΟΣ